

II

(Ne teisėkūros procedūra priimami aktai)

REGLAMENTAI

KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES) 2015/96

2014 m. spalio 1 d.

kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 167/2013 papildomas žemės ir miškų ūkio transporto priemonių aplinkosauginio ir varymo sistemų veiksmingumo reikalavimais

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2013 m. vasario 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 167/2013 dėl žemės ir miškų ūkio transporto priemonių patvirtinimo ir rinkos priežiūros ⁽¹⁾, ypač į jo 19 straipsnio 6 dalį,

kadangi:

- (1) vidaus rinka – tai erdvė be vidaus sienų, kurioje užtikrinamas laisvas prekių, asmenų, paslaugų ir kapitalo judėjimas. Tuo tikslu taikoma Reglamentu (ES) Nr. 167/2013 sukurta žemės bei miškų ūkio transporto priemonių ir jų sistemų, komponentų ir atskirų techninių mazgų visapusiška ES tipo patvirtinimo sistema ir sustiprinta rinkos priežiūros sistema;
- (2) terminas „žemės ir miškų ūkio transporto priemonės“ apima daugelio įvairių tipų vienos ar kelių ašių, dviejų, keturių arba daugiau ratų ar vikšrinės transporto priemonės, pvz., ratinius traktorius, vikšrinius traktorius, priekabas ir velkamąją įrangą, naudojamus įvairioms žemės ūkio ir miškų ūkio reikmėms, įskaitant specialios paskirties darbus;
- (3) sulaukus Europos Parlamento prašymo ir siekiant supaprastinti ir pagreitinti tipo patvirtinimą reglamentuojančių teisės aktų priėmimą, į Sąjungos transporto priemonių tipo patvirtinimą reglamentuojančius teisės aktus įtrauktas naujas reglamentavimo metodas, pagal kurį teisės aktų leidėjas laikydamasis įprastinės teisėkūros procedūros tik nustato esmines taisykles ir principus, o įgaliojimus priimti deleguotuosius aktus dėl kitų techninių detalių suteikia Komisijai. Atsižvelgiant į šį principą, Reglamente (ES) Nr. 167/2013 nustatytos esminės nuostatos dėl funkcinės saugos, darbo saugos ir aplinkosauginio veiksmingumo, o įgaliojimai deleguotuosiuose aktuose nustatyti atitinkamas technines specifikacijas suteikti Komisijai;
- (4) todėl dabar turėtų būti nustatyti žemės ir miškų ūkio transporto priemonių tipo-patvirtinimo techniniai reikalavimai atsižvelgiant į jų aplinkosauginį ir varymo sistemų veiksmingumą;
- (5) 2010 m. Komisija patvirtino Europos netaršių ir efektyviai energiją vartojančių transporto priemonių strategiją ⁽²⁾. Šioje strategijoje siūloma Sąjungai veikti tose srityse, kuriose ji gali užtikrinti aiškią papildomą naudą ir papildyti veiksmus, kurių ėmėsi pramonės atstovai, nacionalinės ir regionų valdžios institucijos. Šiais veiksmais turėtų būti siekiama gerinti transporto priemonių aplinkosauginio veiksmingumo savybes ir kartu stiprinti

⁽¹⁾ O L L 60, 2013 3 2, p. 1.

⁽²⁾ COM(2010) 186 final, 2010 4 28.

Sąjungos automobilių pramonės konkurencingumą. Visų pirma žymiai sumažinti žemės ir miškų ūkio transporto priemonių išmetamų angliavandenilių kiekį yra būtina, kad būtų pagerinta oro kokybė ir būtų laikomasi taršos ribinių verčių. Tai turėtų būti pasiekta ne tik sumažinant angliavandenilių išmetimą pro šių transporto priemonių išmetimo vamzdį ir garavimą iš jų degalų sistemos, bet ir padedant mažinti lakių kietųjų dalelių kiekį;

- (6) atsižvelgiant į Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 97/68/EB ⁽¹⁾ nuostatas, šia direktyva nustatomos išmetamųjų dujinių ir kietųjų dalelių teršalų ribinės vertės, kurios turi būti taikomos vienas po kito einančiais etapais, ir žemės ar miškų ūkio transporto priemonėms skirtų vidaus degimo variklių bandymų atlikimo tvarka. Žemės ir miškų ūkio transporto priemonių varikliams taikomos IIIA, IIIB ir IV etapų išmetamųjų teršalų ribinės vertės, nustatant ambicingas dujinių ir kietųjų dalelių teršalų išmetimo ribines vertes ir kartu derinant su tarptautiniais standartais, yra viena iš priemonių, skirtų išmetamų kietųjų dalelių ir ozono pirmtakų, pvz., azoto oksidų ir angliavandenilių, kiekiui mažinti;
- (7) standartinis žemės ir miškų ūkio transporto priemonių variklių degalų sąnaudų ir išmetamo anglies dioksido kiekio matavimo metodas yra būtinas siekiant užtikrinti, kad neiškiltų techninių kliūčių prekybai tarp valstybių narių. Be to, tikslinga užtikrinti, kad vartotojams ir naudotojams būtų teikiama objektyvi ir tiksli informacija;
- (8) vienas iš Sąjungos teisės aktų dėl transporto priemonių patvirtinimo pagrindinių tikslų – užtikrinti, kad rinkai pateiktomis naujomis transporto priemonėmis, komponentais ir atskirais techniniais mazgais būtų užtikrinta aukšto lygio aplinkos apsauga. Tą tikslą pasiekti neturėtų būti sunkiau, jeigu transporto priemonės jau pateikus rinkai ar pradėjus eksploatuoti būtų įmontuotos tam tikros dalys ar įranga. Todėl turėtų būti imtasi tinkamų priemonių, skirtų užtikrinti, kad patvirtinimo institucija atliktų išankstinę dalių ar įrangos, kurios gali būti montuojamos žemės ir miškų ūkio transporto priemonėse ir gali žymiai sutrikdyti aplinkosaugos požiūriu ypač svarbių sistemų veikimą, kontrolę prieš pateikiant tas dalis ar įrangą rinkai. Tos priemonės turėtų būti techninės nuostatos dėl reikalavimų, kuriuos tos dalys ar įranga turi atitikti;
- (9) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/37/EB ⁽²⁾ numatyta suteikti visos transporto priemonės EB tipo patvirtinimą visureigiams ir dvejų durų transporto priemonėms kaip žemės ir miškų ūkio transporto priemonėms. Todėl tų tipų transporto priemonėms šis reglamentas taip pat turėtų būti taikomas, atsižvelgiant į jų aplinkosauginio ir varymo sistemų veiksmingumo reikalavimus, su sąlyga, kad atitinkamos transporto priemonės tipas priskiriamas transporto priemonių kategorijai, kaip nurodyta Reglamente (ES) Nr. 167/2013;
- (10) dėl technikos pažangos reikia pritaikyti tos direktyvos prieduose pateiktus techninius reikalavimus. Juose nurodytos variklių kategorijos, ribinės vertės ir įgyvendinimo datos turėtų būti suderintos su būsimais Direktyvos 97/68/EB pakeitimais pagal Reglamento (ES) Nr. 167/2013 71 straipsnį;
- (11) aplinkosauginio ir varymo sistemų veiksmingumo reikalavimai atsižvelgiant į išmetamųjų dujinių ir kietųjų dalelių teršalų kiekį neturėtų būti taikomi transporto priemonėms, kuriose sumontuoti varikliai, kuriems netaikoma Direktyva 97/68/EB, iki datos, kai šioms varikliams bus pradėta taikyti ta direktyva. Tačiau transporto priemonėms, turinčioms variklius, kuriems netaikoma Direktyva 97/68/EB, gali būti suteiktas visos transporto priemonės tipo patvirtinimas pagal šį reglamentą;
- (12) Tarybos sprendimu 97/836/EB ⁽³⁾ Sąjunga prisijungė prie Jungtinių Tautų Europos ekonomikos komisijos (JT EEK) susitarimo dėl suvienodintų techninių normų priėmimo ratinėms transporto priemonėms, įrangai ir dalims, kurios gali būti montuojamos ir (arba) naudojamos ratinėse transporto priemonėse, ir pagal tas normas suteiktų patvirtinimų abipusio pripažinimo sąlygų (pataisytas 1958 m. susitarimas). Komunikate „CARS 2020: konkurencingos ir tvarios Europos automobilių pramonės veiksmų planas“ Komisija pabrėžė, kad tarptautinių taisyklių pagal 1958 m. JT EEK susitarimą priėmimas yra geriausias būdas pašalinti netarifines prekybos kliūtis. Todėl reikalavimai, nustatyti Reglamentu (ES) Nr. 167/2013 panaikintose direktyvose, kai tinka, turėtų būti pakeisti nuorodomis į atitinkamas JTEEK taisykles;

⁽¹⁾ 1997 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/68/EB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su priemonėmis, mažinančiomis vidaus degimo variklių, įrengiamų ne kelių mobiliosiose mašinose, dujinių ir kietųjų dalelių teršalų kiekį, suderinimo (OL L 59, 1998 2 27, p. 1).

⁽²⁾ 2003 m. gegužės 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/37/EB dėl žemės ar miškų ūkio traktorių, jų priekabų ir keičiamos velkamosios įrangos, jų sistemų, sudėtinių dalių ir atskirų techninių mazgų tipo patvirtinimo ir panaikinanti Direktyvą 74/150/EEB (OL L 171, 2003 7 9, p. 1).

⁽³⁾ 1997 m. lapkričio 27 d. Tarybos sprendimas 97/836/EB dėl Europos bendrijos prisijungimo prie Jungtinių Tautų Europos ekonominės komisijos susitarimo dėl suvienodintų techninių normų priėmimo ratinėms transporto priemonėms, įrangai ir dalims, kurios gali būti montuojamos ir (arba) naudojamos ratinėse transporto priemonėse, ir pagal tas normas suteiktų patvirtinimų abipusio pripažinimo sąlygų (pataisytas 1958 m. susitarimas) (OL L 346, 1997 12 17, p. 78).

- (13) galimybė taikyti JT EEK taisykles transporto priemonės ES tipo patvirtinimui kaip Sąjungos teisės aktų pagrindą numatyta Reglamente (ES) Nr. 167/2013. Pagal šį reglamentą tipo patvirtinimas pagal JT EEK taisykles, kurios taikomos taip pat, kaip ir Sąjungos teisės aktai, turi būti laikomas ES tipo patvirtinimu pagal šį reglamentą ir jo deleguotuosius bei įgyvendinimo aktus;
- (14) taikant JT EEK taisykles vienodai su Sąjungos teisės aktais lengviau išvengti ne tik techninių reikalavimų, bet ir sertifikavimo bei administracinių procedūrų dubliavimo. Be to, taikant tarptautiniu mastu suderintais standartais tiesiogiai grindžiamą tipo patvirtinimą turėtų būti lengviau patekti į trečiųjų šalių, ypač pasirašiusių pataisytą JT EEK 1958 m. susitarimą, rinkas, o dėl to padidėtų Sąjungos pramonės konkurencingumas;
- (15) atsižvelgiant į minėtame sektoriuje siūlomo veiksmo mastą ir poveikį, šiame reglamente nustatytos Sąjungos priemonės būtinos siekiant užtikrinti, kad nustatyti aplinkos ir saugos tikslai, t. y. transporto priemonių patvirtinimas Sąjungoje, būtų pasiekti. Veikdamos po vieną valstybės narės šių tikslų tinkamai pasiekti negali;
- (16) kadangi žemės ir miškų ūkio transporto priemonių aplinkosauginio ir varymo sistemų veiksmingumo reikalavimai yra labai svarbūs šių transporto priemonių tipo patvirtinimui, šis reglamentas turėtų būti taikomas nuo tos dienos, kurią pradedamas taikyti Reglamentas (ES) Nr. 167/2013,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS

DALYKAS IR APIBRĖŽTYS

1 straipsnis

Dalykas

Šiuo reglamentu nustatomi su aplinkosauginiu ir varymo sistemų veiksmingumu susiję išsamūs techniniai reikalavimai ir bandymų procedūros atsižvelgiant į išmetamųjų teršalų kiekį ir leidžiamus keliamo triukšmo lygius, taip pat žemės ir miškų ūkio transporto priemonių, jų variklių ir jų sistemų, komponentų ir atskirų techninių mazgų patvirtinimo ir rinkos priežiūros reikalavimai pagal Reglamentą (ES) Nr. 167/2013.

2 straipsnis

Apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys Reglamento (ES) Nr. 167/2013 3 straipsnyje. Kitų vartojamų terminų apibrėžtys:

- 1) išmetamieji teršalai – kaip teršalai išmetamos dujinės medžiagos ir kietosios dalelės;
- 2) papildomo išmetamųjų teršalų apdorojimo sistema – išmetamųjų dujų leidimas per įtaisą arba sistemą, kurių paskirtis – pakeisti išmetamųjų teršalų cheminę sudėtį arba fizines savybes, prieš juos išleidžiant į atmosferą, įskaitant katalizatorius, kietųjų dalelių gaudykles arba kitą komponentą, sistemą ar atskirą techninį mazgą, skirtą variklio išmetamiems dujiniams ir kietųjų dalelių teršalams apdoroti ar jų kiekiui mažinti;
- 3) keliamo triukšmo lygio mažinimo sistema – visi komponentai ir atskiri techniniai mazgai, iš kurių sudaryta dujų išmetimo ir triukšmo slopinimo sistema, įskaitant dujų išmetimo sistemą, oro įsiurbimo sistemą, duslintuvą arba bet kurias sistemas, komponentus ir atskirus techninius mazgus, kurie yra svarbūs dėl leidžiamo žemės ar miškų ūkio transporto priemonės keliamo triukšmo lygiu ir yra tuo metu, kai suteiktas ar išplėstas tipo patvirtinimas, transporto priemonėje sumontuotų įtaisų tipo;
- 4) taršos kontrolės įtaisas – komponentų sistema ar atskiras techninis mazgas, kurie yra papildomo išmetamųjų teršalų apdorojimo sistemos dalis;

- 5) pakaitinis taršos kontrolės įtaisas – komponentų sistema arba atskiras techninis mazgas, skirtas iš dalies arba visiškai pakeisti papildomo išmetamųjų teršalų apdorojimo sistemai transporto priemonėje, kurios tipas patvirtintas pagal Reglamentą (ES) Nr. 167/2013 ir šį reglamentą;
- 6) variklio tipas – kategorija variklių, kurie nesiskiria pagrindinėmis variklio charakteristikomis, apibrėžtomis Direktyvos 97/68/EB II priedo 1 priedėlyje;
- 7) pirminis variklis – variklis, atitinkantis varymo sistemą arba variklių šeimą, kaip nurodyta Direktyvos 97/68/EB I priedo 7 punkte;
- 8) variklių šeima – gamintojo vienai grupei priskirti varikliai pagal Direktyvos 97/68/EB I priedo 6 punktą, kurie dėl konstrukcijos turi panašias išmetamųjų teršalų charakteristikas ir kurie atitinka šio reglamento reikalavimus;
- 9) pakaitinis variklis – naujai įrengiamas variklis, kuris yra skirtas žemės ar miškų ūkio transporto priemonės varikliui pakeisti ir kuris tiekiamas tik tuo tikslu;
- 10) pagalbinė įranga – visa įranga, aparatai ir įtaisai, pateikti JT EEK taisyklės Nr. 120 01 pakeitimų serijos 4 priedo 1 lentelėje;
- 11) variklio galia – bandymų stende alkūninio veleno ar jo atitikmens gale nustatyta galia, kai variklis veikia tam tikru sūkių dažniu;
- 12) naudingoji variklio galia – bandymų stende alkūninio veleno ar jo atitikmens gale norminėmis atmosferos sąlygomis nustatyta galia, kai variklis veikia tam tikru sūkių dažniu ir yra prijungti JT EEK taisyklės Nr. 120 01 pakeitimų serijos ⁽¹⁾ 4 priedo 1 lentelėje išvardyti pagalbiniai įrenginiai.

II SKYRIUS

GAMINTOJŲ PRIEVOLĖS

3 straipsnis

Bendrosios prievolės

1. Gamintojas užtikrina, kad visos Sąjungoje rinkai teikiamos, registruojamos ar pradedamos eksploatuoti naujos transporto priemonės, visi Sąjungoje rinkai teikiami ar pradedami eksploatuoti nauji ir pakaitiniai varikliai ir visos Sąjungoje rinkai teikiamos ar pradedamos eksploatuoti naujos sistemos, komponentai ir atskiri techniniai mazgai, kurie gali turėti įtakos transporto priemonės aplinkosauginiam ir varymo sistemos veiksmingumui, būtų suprojektuoti, sukonstruoti ir sumontuoti taip, kad įprastai naudojama ir pagal gamintojo nurodymus prižiūrima transporto priemonė atitiktų šiame reglamente nustatytus reikalavimus.
2. Transporto priemonių, variklių, sistemų, komponentų ir atskirų techninių mazgų gamintojas fizine demonstracija ir bandymais patvirtinimo institucijai įrodo, kad Sąjungoje rinkai pateiktos, registruojamos ar pradedamos eksploatuoti transporto priemonės, varikliai, sistemos, komponentai ir atskiri techniniai mazgai, atitinka išsamius techninius reikalavimus ir bandymų procedūras, nustatytus Direktyvos 97/68/EB 6–9a straipsniuose ir I bei II prieduose.
3. Šis straipsnis netaikomas transporto priemonių eksportui į trečiąsias šalis.

4 straipsnis

Bendrieji išmetamųjų teršalų kiekio ir keliamo triukšmo lygio reikalavimai

1. Gamintojas turi atitikti reikalavimus dėl išmetamųjų teršalų, nustatytus I ir II prieduose.

Gamintojas turi atitikti reikalavimus dėl keliamo triukšmo lygio, nustatytus III priede.

2. Tipo patvirtinimo institucijos gali išplėsti atsižvelgiant į išmetamųjų teršalų kiekio ir keliamo triukšmo lygio reikalavimus suteiktą tipo patvirtinimą, kad jis apimtų įvairius transporto priemonių variantus, versijas ir variklio tipus ir šeimas, jei transporto priemonės variantas, varymo sistemos ir taršos kontrolės sistemos veikimo parametrai yra tokie patys arba neviršija lygių, nurodytų Reglamento (ES) Nr. 167/2013 19 straipsnio 4 dalyje.

⁽¹⁾ OL L 257, 2005 4 6, p. 257.

3. Gamintojas nedelsdamas praneša patvirtinimo institucijai apie visus sistemų, komponentų ir atskirų techninių mazgų pakeitimus, kurie gali turėti įtakos žemės ir miškų ūkio transporto priemonių aplinkosauginiam ir varymo sistemų veiksmingumui po to, kai patvirtinto tipo transporto priemonės pateikiamos rinkai pagal Reglamento (ES) Nr. 167/2013 19 straipsnį. Pranešime pateikiama tokia informacija:

- a) tipo ar variklių šeimos parametrai, kaip nurodyta Direktyvos 97/68/EB II priede ir šio reglamento I priedo 9 punkte;
- b) variklio išmetamų teršalų papildomo apdorojimo sistema, kaip aprašyta Direktyvos 97/68/EB I priedo 6 punkte ir šio reglamento I priedo 9.1 punkte ir II priedo 3.2 punkte;
- c) transporto priemonės keliamo triukšmo mažinimo sistema pagal III priedo reikalavimus.

4. Be šio straipsnio 1, 2 ir 3 dalių bei 14 straipsnio nuostatų, gamintojas turi atitikti šiuos aplinkosauginio ir varymo sistemų veiksmingumo reikalavimus:

- a) dėl etaloninių degalų – JT EEK taisyklės Nr. 120 01 pakeitimų serijos 7 priede ir Direktyvos 97/68/EB V priede nustatytus reikalavimus;
- b) dėl taršos kontrolės įtaisų ir pakaitinių taršos kontrolės įtaisų – Direktyvos 97/68/EB III priedo 5 priedėlyje nustatytus reikalavimus;
- c) dėl bandymų įrangos – Direktyvos 97/68/EB III priede nustatytus reikalavimus.

5. Gamintojas patvirtinimo institucijai įrodo, kad šio straipsnio 3 dalyje minimi pakeitimai nepablogins transporto priemonės aplinkosauginio veiksmingumo, palyginti su aplinkosauginiu veiksmingumu, įrodytu suteikiant tipo patvirtinimą.

6. Gamintojas įrodo, kad Sąjungoje pateikti rinkai arba pradėti eksploatuoti pakaitiniai taršos kontrolės įtaisai, kurių tipas turi būti patvirtintas pagal šio reglamento 9–13 straipsnius, yra patvirtinti laikantis išsamių techninių reikalavimų ir bandymų procedūrų, nurodytų Direktyvos 97/68/EB I priedo 4.1.1 punkte, kai taikoma.

7. Transporto priemonės, kuriose įrengtas pakaitinis taršos kontrolės įtaisas, turi atitikti tuos pačius aplinkosaugos bandymų reikalavimus ir išmetamųjų teršalų ribines vertes, kaip ir transporto priemonės, kuriose įrengtas originalus taršos kontrolės įtaisas.

5 straipsnis

Specialios prievolės dėl transporto priemonių ar variklių tipo patvirtinimo

1. Gamintojas užtikrina, kad išmetamųjų dujinių ir kietųjų dalelių išmetamųjų teršalų kiekis neviršija to tipo variklio dujinių ir kietųjų dalelių išmetamųjų teršalų kiekio, kaip nurodyta pagal variklio kategorijas ir galios grupes pagal Direktyvos 97/68/EB taikymo sritį.

2. Gamintojas užtikrina, kad varymo sistemos veiksmingumas atitinka nurodytą patvirtinimo institucijai pateiktame informaciniame aplanke transporto priemonę pateikiant rinkai arba prieš pradėdant ją eksploatuoti.

Naudoti Direktyvos 97/68/EB I priedo 2.8c punkte apibrėžtus išderinimo įtaisyse, kurie sumažina išmetamųjų teršalų kontrolės įrenginių veiksmingumą, draudžiama pagal Direktyvos 97/68/EB III priedo 4.1.1 punktą.

3. Dėl sistemos, komponento arba atskiros techninio mazgo pakeitimų, padarytų po tipo patvirtinimo, tipo patvirtinimo galiojimas savaime nenutrūksta, jeigu šių sistemų, komponentų arba atskirų techninių mazgų originalios savybės nepakeičiamos tiek, kad būtų paveiktas variklio arba taršos kontrolės sistemos veiksmingumas.

6 straipsnis

Variklio kaip atskiros techninio mazgo tipo patvirtinimo reikalavimai

Norėdamas gauti variklio arba variklių šeimos kaip atskiros techninio mazgo ES tipo patvirtinimą, gamintojas pagal šio reglamento I priedo nuostatas įrodo, kad atliekami variklių bandymai ir varikliai atitinka reikalavimus, nustatytus šiame reglamente ir Direktyvoje 97/68/EB.

III SKYRIUS

VALSTYBIŲ NARIŲ PRIEVOLĖS

7 straipsnis

Alternatyvių tipo patvirtinimų pripažinimas

1. Nacionalinės valdžios institucijos pripažįsta alternatyvius tipo patvirtinimus kaip lygiavertius patvirtinimui pagal šio reglamento IV priedą.
2. Be reikalavimų, nurodytų pirmoje pastraipoje, kad alternatyvus tipo patvirtinimas būtų pripažintas lygiavertiu patvirtinimui pagal šį reglamentą, gamintojas numato nediskriminacinę galimybę naudotis transporto priemonės remonto ir priežiūros informacija, privaloma pagal Reglamento (EB) Nr. 167/2013 XV skyrių ir atitinkamą deleguotąjį aktą.

8 straipsnis

Išmetamųjų teršalų kiekio matavimas

Techninės tarnybos matuoja žemės ir miškų ūkio transporto priemonių ir variklių išmetamųjų teršalų kiekį pagal Direktyvos 97/68/EB nuostatas, pritaikytas pagal šio reglamento I priedo reikalavimus.

9 straipsnis

Keliamo triukšmo lygio matavimas

1. Techninės tarnybos matuoja žemės ir miškų ūkio T kategorijos transporto priemonių, kuriose sumontuotos pneumatinės padangos, ir C kategorijos transporto priemonių su guminiiais vikšrais keliamo triukšmo lygį tipo patvirtinimo tikslu taikydamos bandymo sąlygas ir metodus, nustatytus III priedo 1.3.1 punkte.
2. Taip pat taikomos III priedo 1.3.2 punkte nustatytos bandymo sąlygos ir metodai, o rezultatai registruojami techninių tarnybų laikantis III priedo 1.3.2.4 punkto nuostatų.
3. Techninės tarnybos matuoja žemės ir miškų ūkio C kategorijos transporto priemonių su metaliniais vikšrais keliamo triukšmo lygį tipo patvirtinimo tikslu taikydamos stovinčios transporto priemonės bandymo sąlygas ir metodus, nustatytus III priedo 1.3.2 punkte.
4. Taip pat taikomos III priedo 1.3.3 punkte nustatytos bandymo sąlygos ir metodai, o rezultatai registruojami techninių tarnybų.

10 straipsnis

Varymo sistemos veiksmingumo reikalavimai

Vertinant žemės ir miškų ūkio transporto priemonių varymo sistemos veiksmingumą variklio naudingosios galios, variklio sukimo momento ir savitojo degalų suvartojimo matavimai atliekami pagal JT EEK taisyklę Nr. 120 su 01 serijos pakeitimais.

11 straipsnis

Specialios nuostatos dėl transporto priemonių ar variklių tipo patvirtinimo

1. Tipo patvirtinimas gali būti suteikiamas transporto priemonėms, kuriose sumontuoti varikliai, kuriems netaikoma Direktyva 97/68/EB.

2. Praėjus 24 mėnesiams nuo teisės akto, kuriuo išplečiama Direktyvos 97/68/EB taikymo sritis įtraukiant transporto priemones, kuriose sumontuoti varikliai, kuriems ta direktyva šiuo metu netaikoma, įsigaliojimo [arba ne vėliau kaip 2018 m. sausio 1 d.] valstybės narės atsisako suteikti tipo patvirtinimą pagal šį reglamentą transporto priemonėms, atitinkančioms ne visus šio reglamento reikalavimus.

3. Tipo patvirtinimai, suteikti pagal šio straipsnio pirmą dalį, nustoja galioti praėjus trejiems metams nuo teisės akto, kuriuo išplėsta Direktyvos 97/68/EB taikymo sritis įtraukiant tuos variklius, įsigaliojimo [arba ne vėliau kaip 2018 m. gruodžio 31 d.].

Nuo 2019 m. sausio 1 d. valstybės narės laiko naujų transporto priemonių atitikties liudijimus nebegaliojančiais pagal Reglamento (ES) Nr. 167/2013 38 straipsnį ir draudžia registruoti, parduoti bei pradėti eksploatuoti tokias transporto priemones.

4. Suteikiant tipo patvirtinimą, Direktyvos 97/68/EB 9 straipsnio 3c, 3d ir 4a dalyse nustatytos datos žemės ir miškų ūkio transporto priemonėms, kurios priskiriamos T2, T4.1 ir C2 kategorijoms, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 167/2013 2 straipsnio 2 dalyje, 4 straipsnio 3, 6 ir 9 dalyse, ir kuriose sumontuoti L-R kategorijų varikliai, nukeliamos trejiems metams. Atitinkamai pratęsimos ir pereinamojo laikotarpio bei nukrypti leidžiančios nuostatos, numatytos Direktyvos 97/68/EB 9 straipsnio 4a dalyje ir 10 straipsnio 5 dalyje ir Reglamento (ES) Nr. 167/2013 39 straipsnyje.

5. Pakaitiniai varikliai turi atitikti ribines vertes, kurias keičiamasis variklis turėjo atitikti pirminio pateikimo rinkai metu.

6. Pakaitiniai varikliai ženklinami pagal I priedo priedėlio reikalavimus.

12 straipsnis

ES tipo patvirtinimo procedūros

Nepažeidžiant 11 straipsnio ir įsigaliojus Reglamento (ES) Nr. 167/2013 68 straipsnyje nurodytoms įgyvendinimo priemonėms, nacionalinės valdžios institucijos neturi teisės dėl priešasčių, susijusių su transporto priemonių išmetamaisiais teršalais, atsisakyti gamintojui paprašius suteikti naujos transporto priemonės ar variklio ES tipo patvirtinimą ar nacionalinį tipo patvirtinimą arba uždrausti registruoti, parduoti ar pradėti eksploatuoti naują transporto priemonę, arba uždrausti parduoti ar naudoti naujus variklius, jei atitinkama transporto priemonė ar varikliai atitinka šio reglamento ir jo įgyvendinimo priemonių reikalavimus.

13 straipsnis

Pakaitinių taršos kontrolės įtaisų teikimas rinkai arba jų montavimas transporto priemonėje

Pakaitiniams taršos kontrolės įtaisams, kuriems taip pat galioja sistemos tipo- patvirtinimas atsižvelgiant į transporto priemonę, netaikomas joks papildomas komponento ar atskiro techninio mazgo patvirtinimas pagal 26 straipsnio 3 dalį arba Reglamentą (ES) Nr. 167/2013.

14 straipsnis

Lankstumo schema

1. Nukrypstant nuo 10 straipsnio 3 dalies, valstybės narės leidžia pateikti rinkai ribotą skaičių transporto priemonių, kuriose sumontuoti varikliai, atitinkantys Direktyvos 97/68/EB 9 straipsnio reikalavimus, pagal lankstumo schemą laikantis V priedo nuostatų, gamintojo prašymu ir su sąlyga, kad patvirtinimo institucija suteikė atitinkamą leidimą pradėti eksploatuoti.

2. 1 dalyje nustatyta lankstumo schema taikoma nuo kiekvieno etapo pradžios, o jos taikymas trunka tiek pat, kiek ir pats etapas.

V priedo 1.2 punkte nurodyta lankstumo schema taikoma ne ilgiau, nei trunka IIIB etapas, arba trejus metus, jei paskesnio etapo nėra.

3. Atitinkamo tipo transporto priemonėse, pradedamose eksploatuoti pagal lankstumo schemą, turi būti sumontuoti V priedo nuostatas atitinkančių tipų varikliai.

IV SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

15 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2016 m. sausio 1 d.

Šis reglamentas pagal Sutartis privalomas visas ir tiesiogiai taikomas valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2014 m. spalio 1 d.

Komisijos vardu

Pirmininkas

José Manuel BARROSO

PRIEDŲ SĄRAŠAS

Priedo numeris	Priedo pavadinimas	Puslapis
I	ES tipo patvirtinimo reikalavimai, taikomi žemės ir miškų ūkio transporto priemonių tipo variklio ar variklių šeimos, kaip atskiro techninio mazgo, tipo patvirtinimui atsižvelgiant į išmetamus teršalus	15
II	ES tipo patvirtinimo reikalavimai, taikomi žemės ir miškų ūkio transporto priemonių, kuriuose sumontuotas atitinkamo tipo ar variklių šeimos variklis, tipo patvirtinimui atsižvelgiant į išmetamus teršalus	21
III	Keliamo triukšmo reikalavimai	23
IV	Alternatyvių tipo patvirtinimų pripažinimas	27
V	Nuostatos dėl žemės ir miškų ūkio transporto priemonių ir variklių, pateiktų rinkai pagal 14 straipsnyje nustatytą lankstumo schemą	28

I PRIEDAS

ES tipo patvirtinimo reikalavimai, taikomi žemės ir miškų ūkio transporto priemonių tipo variklio ar variklių šeimos, kaip atskiro techninio mazgo, tipo patvirtinimui atsižvelgiant į išmetamus teršalus**1. Bendrosios nuostatos**

Suteikiant ES tipo patvirtinimą, kai tvirtinamas žemės ir miškų ūkio transporto priemonių tipo variklio ar variklių šeimos, kaip atskiro techninio mazgo, tipas atsižvelgiant į išmetamus teršalus, taikomos Direktyvos 97/68/EB nuostatos, pritaikytos, kaip nurodyta toliau.

- 1.1. Direktyvoje 97/68/EB pateiktos nuorodos į ne kelių mobiliąsias mašinas šiame reglamente laikomos nuorodomis į žemės ir miškų ūkio transporto priemones.
- 1.2. Direktyvoje 97/68/EB pateiktos nuorodos į originalios įrangos gamintoją šiame reglamente laikomos nuorodomis į transporto priemonės gamintoją.
- 1.3. Direktyvoje 97/68/EB nurodytos variklių pateikimo rinkai datos šiame reglamente suprantamos kaip variklių ir transporto priemonių eksploatavimo pradžios datos.
- 1.4. Direktyvoje 97/68/EB nurodytos variklio tipo patvirtinimo ir variklių šeimų patvirtinimo datos šiame reglamente suprantamos kaip ES tipo patvirtinimo arba nacionalinio tipo patvirtinimo tvirtinant variklio tipą ar variklių šeimą arba transporto priemonės tipą datos.

2. Paraiška suteikti variklio tipo ar variklių šeimos kaip atskiro techninio mazgo ES tipo patvirtinimą

- 2.1. Paraišką suteikti variklių tipo ar šeimos patvirtinimą, atsižvelgiant į išmetamus teršalus, pateikia variklio gamintojas ar jo atstovas.
- 2.2. Prie paraiškos suteikti tipo patvirtinimą pridedamas informacinis aplankas pagal Reglamento (ES) Nr. 167/2013 22 straipsnį ir įgyvendinimo aktą, priimtą pagal to reglamento 68 straipsnio c punktą.
- 2.3. Už patvirtinimo bandymus atsakingai techninei tarnybai pateikiamas variklis, kuris atitinka Direktyvos 97/68/EB I priede išdėstytas variklių tipo ar pirminio variklio charakteristikas.

3. Specifikacijos ir bandymai

Taikomos Direktyvos 97/68/EB I priedo 4, 8 ir 9 skirsnių ir 1 bei 2 priedėlių ir III, IV bei V priedų nuostatos.

4. Sistemų, komponentų ir atskirų techninių mazgų tipo patvirtinimas

Atsižvelgiant į Reglamento (ES) Nr. 167/2013 IV–VII, IX ir X skyriuose pateiktas ES tipo patvirtinimo nuostatas, atskirų techninių mazgų, komponentų ir sistemų, veikiančių žemės ir miškų ūkio transporto priemonių aplinkosauginį ir varymo sistemų veiksmingumą, tipas patvirtinamas prieš pateikiant rinkai ar prieš pradėdant eksploatuoti pirmą kartą.

Pagal Reglamento (ES) Nr. 167/2013 19 ir 52 straipsnius šie reikalavimai taikomi visų pirma:

- varikliams,
- variklio išmetamų teršalų papildomo apdorojimo sistemoms,
- keliamo triukšmo slopinimo sistemai.

Tipo patvirtinimo informaciniai dokumentai turi atitikti įgyvendinimo aktus, priimtus pagal Reglamento (ES) Nr. 167/2013 68 straipsnį.

5. Variklio ženklėjimas

Variklis ženklėjamas pagal Reglamento (ES) Nr. 167/2013 34 straipsnyje nustatytus reikalavimus ir įgyvendinimo aktą, priimtą pagal to reglamento 68 straipsnio h punktą.

6. **Gamybos atitiktis**

Be to, kad laikomasi Reglamento (ES) Nr. 167/2013 28 straipsnio nuostatų, variklių gamybos atitiktis tikrinama pagal Direktyvos 97/68/EB I priedo 5 punkto nuostatas.

7. **Pranešimai apie išduotus patvirtinimus**

Apie variklio tipo (pagal šį priedą) ar žemės ir miškų ūkio transporto priemonės tipo (pagal II priedą) patvirtinimą, išplėtimą, atsisakymą suteikti patvirtinimą ar patvirtinimo panaikinimą arba visišką gamybos nutraukimą gamintojas valstybėms narėms turi pranešti pagal Reglamento (ES) Nr. 167/2013 31 straipsnio ir XVI skyriaus nuostatas.

8. **Rinkos priežiūra**

Atsižvelgiant į Reglamento (ES) Nr. 167/2013 7 straipsnį, rinkos priežiūra atliekama pagal įgyvendinimo aktus, priimtus pagal to reglamento 68 straipsnio g, j ir m punktus.

9. **Variklių šeima**

9.1. *Parametrai, pagal kuriuos apibrėžiama variklių šeima*

Variklių šeima gali būti apibrėžiama pagrindiniais konstrukcijos parametrais, kurie turi būti bendri visiems tos šeimos varikliams. Tam tikrais atvejais parametrai gali būti susiję. Į šiuos dalykus taip pat reikia atsižvelgti siekiant, kad į variklių šeimą būtų įtraukti tik varikliai su panašiomis išmetamųjų teršalų kiekio charakteristikomis.

Kad variklius būtų galima laikyti priklausančiais tai pačiai variklių šeimai, jie turi turėti šiame sąraše pateiktus bendrus pagrindinius parametrus.

- 9.1.1. Degimo ciklas: 2 taktų arba 4 taktų
- 9.1.2. Aušinimo terpė – oras, vanduo arba alyva
- 9.1.3. Atskiro cilindro poslinkis –
 - tarp 85 ir 100 % nuo didžiausio poslinkio variklių šeimoje
- 9.1.4. Oro įsiurbimo metodas: be pripūtimo arba slėginis
- 9.1.5. Degalų tipas: dyzelinas arba benzinai
- 9.1.6. Degimo kameros tipas ir (arba) konstrukcija
- 9.1.7. Vožtuvų ir kanalų konfigūracija, dydis ir skaičius:
- 9.1.8. Degalų sistema
 - Dyzelino:
 - inektorius su siurblių eile;
 - įmontuotasis siurblys;
 - skirstomasis siurblys;
 - vienas elementas;
 - siurblio purkštuvų sistema.
 - Benzino:
 - karbiuratorius;
 - netiesioginis degalų įpurškimas;
 - tiesioginis įpurškimas.
- 9.1.9. Įvairios charakteristikos:
 - išmetamųjų dujų recirkuliacija
 - vandens įpurškimas arba emulsija;
 - oro įpūtimas;

- pripučiamo oro aušinimo sistema;
- uždegimo tipas (slėginis, kibirkštinis).

9.1.10. Variklio išmetamųjų teršalų papildomas apdorojimas:

- oksidacijos katalizatorius;
- redukcijos katalizatorius;
- trejopo poveikio katalizatorius;
- terminis degintuvas;
- kietųjų dalelių gaudyklė.

9.2. *Pirminio variklio parinkimas*

- 9.2.1. Variklių šeimos pirminis variklis atrenkamas taikant pirminį kriterijų – didžiausias per vieną taktą įpurkštų degalų kiekis esant didžiausiam deklaruotojo sukimo momento sūkių skaičiui pagal pagrindines variklių šeimos charakteristikas, nustatytas Direktyvos 97/68/EB II priedo 2 priedėlyje. Jei šis pirminis kriterijus tinka dviem ar daugiau variklių, pirminis variklis parenkamas pagal antrinį kriterijų – didžiausią per vieną taktą įpurkštų degalų kiekį esant vardiniam greičiui. Tam tikromis aplinkybėmis patvirtinimo institucija gali nuspręsti, kad šeimai blogiausias išmetamųjų teršalų kiekio atžvilgiu atvejis gali būti geriausiai apibūdintas bandant antrą variklį. Taigi patvirtinimo institucija gali pasirinkti papildomą variklį bandymams, pagrįstiems savybėmis, kurios rodytų, kad to variklio išmetamųjų teršalų kiekis gali būti didžiausias šeimoje.
- 9.2.2. Jei tai pačiai variklių šeimai priklausančys varikliai turi kitų kintamų savybių, kurios galėtų būti laikomos veikiančiomis išmetamųjų teršalų susidarymą, šios savybės taip pat turi būti nustatytos ir į jas turi būti atsižvelgiama renkantis pirminį variklį.
-

*Priedėlis***Variklių ženklavimas**

1. Ant kiekvieno variklio, patvirtinto kaip atskiras techninis mazgas, turi būti nurodyta visa ši informacija:
 - a) variklio gamintojo prekės ženklas arba prekės pavadinimas;
 - b) variklio tipas ir, jei taikoma, variklių šeima, taip pat variklio unikalus identifikavimo numeris;
 - c) ES tipo patvirtinimo ženklas, atitinkantis įgyvendinimo aktą, priimtą pagal Reglamento (ES) Nr. 167/2013 68 straipsnio h punktą.
2. 1 punkte nurodyti ženklai turi išlikti per visą variklio naudojimo laiką ir turi būti lengvai įskaitomi ir nenutrinami. Jeigu naudojamos etiketės arba plokštelės, jos taip pat turi būti pritvirtintos taip, kad laikytųsi visą variklio naudojimo laiką, ir tų etikečių ar plokštelių turi būti neįmanoma nuimti jų nesugadinus ar nepažeidus.
3. 1 punkte nurodyti ženklai turi būti pritvirtinti prie variklio dalies, kuri yra būtina variklio normaliam veikimui ir per variklio naudojimo laiką paprastai nekeičiama. Šie ženklai turi būti tokioje vietoje, kad, sumontavus variklį žemės ir miškų ūkio transporto priemonėje ir įrengus visą pagalbinę įrangą, kuri yra reikalinga variklio darbui, šiuos ženklus aiškiai matytų vidutinio ūgio žmogus. Jei norint pamatyti ženklą reikia pakelti gaubtą, šis reikalavimas laikomas įvykdytu, jei gaubtas nuimamas paprastai.

Jei abejojama, ar šis reikalavimas įvykdytas, reikia naudoti papildomą ženklą, kuriame būtų nurodytas bent variklio identifikavimo numeris ir gamintojo pavadinimas, prekės pavadinimas ar logotipas. Papildomą ženklą reikia pritvirtinti prie (arba netoli nuo) svarbaus komponento, kurio paprastai nereikia keisti per visą variklio naudojimo laiką; atliekant eilinę techninę priežiūrą, šis ženklas turi būti lengvai prieinamas nenaudojant įrankių; šį ženklą taip pat galima pritvirtinti toliau nuo pirmojo ženklo ant variklio karterio. Įrengus visą papildomą įrangą, kuri yra reikalinga variklio darbui, pirmasis ženklas ir, tam tikrais atvejais, papildomas ženklas turi būti aiškiai matomi. Leidžiama naudoti gaubtą, atitinkantį ankstesnėje pastraipoje nustatytus reikalavimus. Papildomą ženklą reikia pritvirtinti patikimai, pageidautina, tiesiai ant variklio viršutinės dalies, pavyzdžiui, jį išgraviruoti ar pritvirtinti kaip lipduką ar plokštelę, atitinkančius 2 punkto reikalavimus.
4. Variklius koduoti jų identifikavimo numeriais reikia taip, kad pagal kodą neabejotinai būtų nustatoma gamybos eiga.
5. Visi reikalaujami ženklai ant variklių turi būti uždedami, kol jie yra gamybos linijoje.
6. Tiksliai variklio ženklų vieta nurodoma informaciniame dokumente pagal įgyvendinimo aktą, priimtą pagal Reglamento (ES) Nr. 167/2013 68 straipsnio h punktą.
7. Jei tai pakaitiniai varikliai, ant variklio etiketės metalinės plokštės forma pridedamas tekstas „PAKAITINIS VARIKLIS“.

II PRIEDAS

ES tipo patvirtinimo reikalavimai, taikomi žemės ir miškų ūkio transporto priemonių, kuriose sumontuotas atitinkamo tipo ar variklių šeimos variklis, tipo patvirtinimui atsižvelgiant į išmetamus teršalus**1. Bendrieji reikalavimai**

Išskyrus atvejus, kai šiame reglamente nustatyta kitaip, galioja Direktyvos 97/68/EB I priede numatytos sąvokų apibrėžtys, simboliai, santrumpos, specifikacijos ir bandymai, gamybos atitikties vertinimo reikalavimai, variklių šeimą apibūdinantys parametrai, pirminio variklio parinkimas.

2. Paraiška suteikti žemės ir miškų ūkio transporto priemonės ES tipo patvirtinimą

- 2.1. Paraiška suteikti žemės ir miškų ūkio transporto priemonės ES tipo patvirtinimą atsižvelgiant į išmetamus teršalus
 - 2.1.1. Paraišką patvirtinti žemės ir miškų ūkio transporto priemonės tipą, atsižvelgiant į išmetamus teršalus, pateikia žemės ir miškų ūkio transporto priemonės gamintojas arba jo atstovas.
 - 2.1.2. Prie jos pridedamas informacinis dokumentas pagal įgyvendinimo aktą, priimtą pagal Reglamento (ES) Nr. 167/2013 68 straipsnio a punktą.
 - 2.1.3. Gamintojas už patvirtinimo bandymus atsakingai techninei tarnybai pateikia žemės ir miškų ūkio transporto priemonės variklį, atitinkantį variklio tipą arba pirminio variklio charakteristikas pagal šio reglamento I priedo ir Direktyvos 97/68/EB VII priedo nuostatas.
- 2.2. Paraiška suteikti žemės ir miškų ūkio transporto priemonės su patvirtintu varikliu ES tipo patvirtinimą
 - 2.2.1. Paraišką patvirtinti žemės ir miškų ūkio transporto priemonės tipą, atsižvelgiant į išmetamus teršalus, pateikia žemės ir miškų ūkio transporto priemonės gamintojas arba jo atstovas.
 - 2.2.2. Prie jos pridedamas informacinis dokumentas pagal pavyzdį, kuris nustatytas įgyvendinimo aktuose, priimtuose pagal Reglamento (ES) Nr. 167/2013 68 straipsnio a ir l punktus, ir variklio arba variklių šeimos, taip pat, jeigu taikoma, sistemų, komponentų ir atskirų techninių mazgų, kurie yra sumontuoti tam tikro tipo žemės ir miškų ūkio transporto priemonėje, ES tipo patvirtinimo liudijimo kopija.

3. Specifikacijos ir bandymai

- 3.1. Bendrosios nuostatos

Taikomos Direktyvos 97/68/EB I priedo 4, 8 ir 9 skirsnių ir 1 bei 2 priedėlių ir III, IV bei V priedų nuostatos.
- 3.2. Variklio sumontavimas transporto priemonėje

Variklio sumontavimas transporto priemonėje turi atitikti šiuos su variklio tipo patvirtinimu susijusius reikalavimus:

 - 3.2.1. įsiurbimo išretėjimas neturi viršyti nustatytojo patvirtinto tipo varikliui;
 - 3.2.2. išmetimo priešslėgis neturi viršyti nustatytojo patvirtinto tipo varikliui.
- 3.3. Tie transporto priemonės komponentai, kurie gali paveikti išmetamuosius teršalus, turi būti suprojektuoti, pagaminti ir sumontuoti taip, kad, veikdama įprastomis darbo sąlygomis ir nepaisant vibracijos, kuri gali ją veikti, transporto priemonė atitiktų šio reglamento techninius reikalavimus.

4. Patvirtinimas

Žemės ir miškų ūkio transporto priemonės, kurioje sumontuotas variklis, kurio patvirtinimo liudijimas išduotas pagal šio reglamento I priedą arba lygiavertis tipo patvirtinimas suteiktas pagal šio reglamento IV priedą, tipo patvirtinimo liudijimas išduodamas pagal įgyvendinimo aktą, priimtą pagal Reglamento (ES) Nr. 167/2013 68 straipsnio a punktą.

III PRIEDAS

Keliamo triukšmo reikalavimai**1. Leidžiami keliamo triukšmo lygiai****1.1. Matavimo prietaisai**

Prietaisų sistema, įskaitant mikrofonus, kabelius ir priekinius stiklus, jei jie naudojami, turi atitikti reikalavimus dėl 1 klasės priemonių, nurodytus IEC 61672-1:2002. Filtrai turi atitikti reikalavimus dėl 1 klasės priemonių, nustatytus IEC 61260: 1995.

1.2. Matavimo sąlygos

Matuojamas parengtų naudoti nepakrautų žemės ir miškų ūkio transporto priemonių triukšmo lygis pakankamai tyloje ir atviroje vietoje (aplinkos ir vėjo triukšmas turi būti bent 10 dB (A) mažesnis už matuojamą keliamo triukšmo lygį).

Ši vieta gali būti, pavyzdžiui, atvira 50 m spindulio aikštelė, kurios vidurinė dalis bent 20 m spinduliu iš esmės yra lygi; aikštelė gali būti betonuota, asfaltuota arba išklota panašia medžiaga ir negali būti užsnigta puriu sniegu, užaugusi aukšta žole, padengta puria žeme ar pelenais.

Bandymų kelio paviršius turi būti toks, kad padangos nekeltų pernelyg didelio triukšmo. Ši sąlyga taikoma tik matuojant judančių žemės ir miškų ūkio transporto priemonių keliamą triukšmą.

Matuojama geru oru, pučiant silpnam vėjui. Prie žemės ir miškų ūkio transporto priemonės arba mikrofono negali pasilikti joks kitas asmuo, išskyrus stebėtoją, fiksuojantį aparatūros rodmenis, nes netoli žemės ir miškų ūkio transporto priemonės arba mikrofono esantys stebėtojai aparatūros rodmenims gali padaryti labai didelę įtaką. Didelių rodyklės svyravimų, kurie pasirodo nesusiję su garso bendro lygio rodikliais, fiksuojant duomenis nepaisoma.

1.3. Matavimo metodas**1.3.1. Judančių žemės ir miškų ūkio transporto priemonių keliamo triukšmo lygio matavimas**

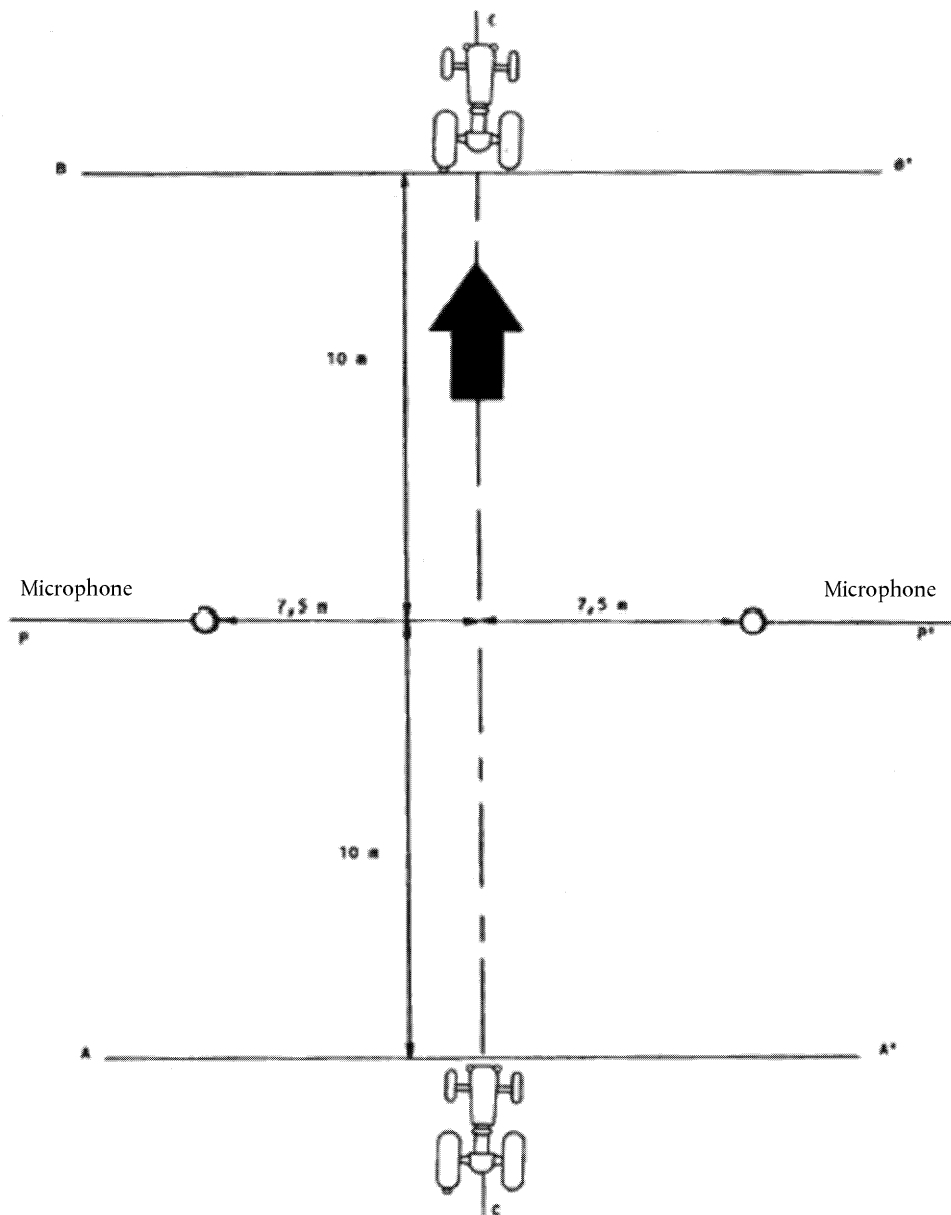
Iš abiejų žemės ir miškų ūkio transporto priemonės šonų atliekama bent po du matavimus. Parengtinius matavimus galima atlikti derinimo tikslais, tačiau į šiuos matavimus neatsižvelgiama.

Mikrofonas pastatomas 1,2 m virš žemės lygio ir 7,5 m atstumu nuo žemės ir miškų ūkio transporto priemonės važiavimo kelio vidurinės linijos CC išilgai ant tai linijai nubrėžto statmens PP' (1 pav.).

Bandymų kelyje nubrėžiamos dvi linijos – AA' ir BB', lygiagrečios linijai PP': viena – 10 m iki linijos PP', kita – 10 m už pastarosios linijos. Žemės ir miškų ūkio transporto priemonės prie linijos AA' važiuoja pastoviu greičiu, kaip nurodyta toliau. Tada droselinė sklendė iki galo atidaroma taip greitai, kaip įmanoma, ir laikoma visiškai atidaryta tol, kol užpakalinė žemės ir miškų ūkio transporto priemonės dalis kerta liniją BB'; tada sklendė kuo staigiau uždaroma. Jeigu traktorius velka priekabą, į tai neatsižvelgiama nustatant, kada kertama linija BB'.

Matavimo rezultatas – tai didžiausias užfiksuotas garso lygis.

1 paveikslėlis

- 1.3.1.1. Bandymo greitis – trys ketvirčiai gamintojo deklaruoto didžiausio projekcinio greičio (v_{max}), kurį galima pasiekti įjungus aukščiausią pavarą, naudojamą važiuoti keliu.
- 1.3.1.2. Rezultatų interpretavimas
 - 1.3.1.2.1. Kad būtų atsižvelgiama į matuoklių netikslumus, kiekvieną kartą matuojant gauti rezultatai nustatomi iš prietaiso rodmenų atimant 1 dB (A).
 - 1.3.1.2.2. Matavimai laikomi galiojančiais, jeigu einančių vienas po kito dviejų matavimų, atliktų toje pačioje žemės ir miškų ūkio transporto priemonės pusėje, rezultatai skiriasi ne daugiau kaip 2 dB (A).
 - 1.3.1.2.3. Bandymo rezultatas – tai didžiausias užfiksuotas garso lygis. Jeigu tas matavimo rezultatas didžiausią leidžiamą bandomos žemės ir miškų ūkio transporto priemonės kategorijai nustatytą garso lygį viršija 1 dB (A), atliekami dar du matavimai. Trijų iš keturių tokiu būdu gautų matavimų rezultatai privalo atitikti nustatytas ribas.

1.3.2. Stovinių žemės ir miškų ūkio transporto priemonių keliamo triukšmo lygio matavimas

1.3.2.1. Triukšmamačio vieta

Matavimai atliekami taške X (parodytas 2 pav.) 7 m atstumu nuo artimiausio žemės ir miškų ūkio transporto priemonės paviršiaus. Mikrofonas pastatomas 1,2 m atstumu virš žemės.

1.3.2.2. Matavimų skaičius: matuojama bent du kartus.

1.3.2.3. Žemės ir miškų ūkio transporto priemonių bandymo sąlygos

Žemės ir miškų ūkio transporto priemonės variklis, kuriame nesumontuotas greičio reguliatorius, sukasi $\frac{3}{4}$ sūkių, kuriais veikdamas variklis pagal žemės ir miškų ūkio transporto priemonės gamintojo pateiktus duomenis įgauna didžiausią galią. Variklio sūkių skaičius per minutę matuojamas atskiru prietaisu, pvz., bandymo stendu ir tachometru. Jeigu variklyje sumontuotas reguliatorius, kad variklis neviršytų sūkių skaičiaus, kuriuo veikiant variklio galia didžiausia, variklis paleidžiamas veikti didžiausiu sūkių skaičiumi, kurį leidžia reguliatorius.

Prieš pradėdant bet kokius matavimus, variklis įšildomas iki įprastos jo veikimo temperatūros.

1.3.2.4. Rezultatų interpretavimas

Ataskaitoje pateikiami visi užfiksuoti keliamo triukšmo lygio duomenys. Variklio galia registruojama pagal šio reglamento 9 straipsnio nuostatas. Taip pat turi būti nurodyta žemės ir miškų ūkio transporto priemonės apkrovos būklė.

Matavimai laikomi galiojančiais, jeigu einančių vienas po kito dviejų matavimų, atliktų toje pačioje žemės ir miškų ūkio transporto priemonės pusėje, rezultatai skiriasi ne daugiau kaip 2 dB (A).

Matavimo rezultatas – tai didžiausias matavimo metu užfiksuotas skaičius.

1.3.3. Judančių C kategorijos transporto priemonių su metaliniais vikšrais keliamo triukšmo bandymo nuostatos

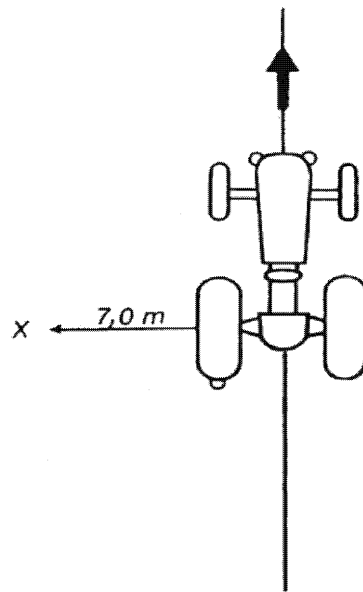
Judančių C kategorijos žemės ir miškų ūkio transporto priemonių su metaliniais vikšrais triukšmas matuojamas parengtai naudoti transporto priemonei be krovinio važiuojant pastoviu 5 km/h greičiu ($\pm 0,5$ km/h), varikliui dirbant vardinio sūkių dažniu, per drėgno smėlio sluoksnį, kaip nurodyta standarto ISO 6395:2008 5.3.2 punkte. Mikrofonas pastatomas laikantis 1.3.1 punkto nuostatų. Išmatuotas triukšmas užregistruojamas bandymo ataskaitoje.

2. Išmetimo sistema (duslintuvas)

2.1. Jeigu žemės ir miškų ūkio transporto priemonėje yra sumontuotas variklio išmetimo sistemos skleidžiamą triukšmą mažinantis įtaisas (duslintuvas), taikomi šio skirsnio reikalavimai. Jeigu prie įleidimo angos variklyje yra sumontuotas oro filtras, reikalingas, kad būtų laikomasi reikalavimų dėl leidžiamo garso lygio, filtras laikomas duslintuvo sudėtine dalimi ir tam filtrui taikomi šio 2 punkto reikalavimai.

Išmetimo vamzdis turi būti tokioje vietoje, kad išmetamosios dujos negalėtų patekti į kabiną.

2 paveikslėlis

Stovinčių žemės ir miškų ūkio transporto priemonių matavimo padėtys

- 2.2. Prie žemės ir miškų ūkio transporto priemonės tipo patvirtinimo liudijimo turi būti pridėtas išmetimo sistemos brėžinys.
- 2.3. Duslintuvas turi būti įskaitomai ir nenutrinamai pažymėtas ženklu, nurodančiu duslintuvo modelį ir tipą.
- 2.4. Duslintuvo konstrukcijoje naudoti pluoštinę sugeriamąją medžiagą galima tik tada, jeigu laikomasi šių sąlygų:
- 2.4.1. pluoštinės sugeriamosios medžiagos negalima dėti į duslintuvo dalis, kuriomis teka dujos;
- 2.4.2. atitinkami įtaisai turi užtikrinti, kad pluoštinė sugeriamoji medžiaga išliks savo vietoje per visą duslintuvo naudojimo laiką;
- 2.4.3. pluoštinė sugeriamoji medžiaga turi būti atspari temperatūrai, bent 20 % aukštesnei už darbinę temperatūrą (C laipsniai), galinčiai būti toje duslintuvo dalyje, kurioje yra pluoštinės sugeriamosios medžiagos.

IV PRIEDAS

Alternatyvių tipo patvirtinimų pripažinimas

Toliau nurodyti tipo patvirtinimai ir, kai taikoma, atitinkami patvirtinimo ženklai pripažįstami lygiaverčiais patvirtinimui pagal šį reglamentą:

- a) Direktyvos 97/68/EB 9 straipsnio 3a ir 3b dalyse nurodytų H, I, J ir K kategorijų variklių (IIIA etapas) tipo patvirtinimai pagal Direktyvos 97/68/EB XII priedo 3.1, 3.2 ir 3.3 punktus;
 - b) Direktyvos 97/68/EB 9 straipsnio 3c dalyje nurodytų L, M, N ir P kategorijų variklių (IIIB etapas) tipo patvirtinimai pagal Direktyvos 97/68/EB XII priedo 4.1, 4.2 ir 4.3 punktus;
 - c) Direktyvos 97/68/EB 9 straipsnio 3d dalyje nurodytų Q ir R kategorijų variklių (IV etapas) tipo patvirtinimai pagal Direktyvos 97/68/EB XII priedo 5.1 ir 5.2 punktus.
-

V PRIEDAS

**Nuostatos dėl žemės ir miškų ūkio transporto priemonių ir variklių, pateiktų rinkai pagal
14 straipsnyje nustatytą lankstumo schemą**

1. Žemės ir miškų ūkio transporto priemonės gamintojo veiksmai

1.1. Išskyrus III B etapą, žemės ir miškų ūkio transporto priemonės gamintojas, pageidaujantis pasinaudoti lankstumo schema, prašo patvirtinimo institucijos leidimo pateikti rinkai žemės ir miškų ūkio transporto priemones pagal atitinkamas nuostatas, nurodytas šiame priede. Žemės ir miškų ūkio transporto priemonių skaičius neturi viršyti ribų, nurodytų 1.1.1 ir 1.1.2 punktuose. Varikliai turi atitikti Direktyvos 97/68/EB 9 straipsnyje nurodytus reikalavimus.

1.1.1. Pagal lankstumo schemą rinkai pateiktų žemės ir miškų ūkio transporto priemonių skaičius kiekvienai variklių kategorijai turi neviršyti 20 % gamintojo rinkai pateiktų transporto priemonių su to variklio galios intervalo varikliais metinio skaičiaus (apskaičiuoto pagal vidutinę apyvartą Sąjungos rinkoje per pastaruosius penkerius metus). Jei transporto priemonių gamintojas žemės ir miškų ūkio transporto priemones Sąjungoje teikė rinkai mažiau kaip penkerius metus, vidurkis apskaičiuojamas pagal faktinį laikotarpį, kurį transporto priemonių gamintojas teikė rinkai žemės ir miškų ūkio transporto priemones Sąjungoje.

1.1.2. Kaip alternatyva 1.1.1 punktui, žemės ir miškų ūkio transporto priemonių, pateiktų rinkai pagal lankstumo schemą, skaičius kiekvienam galios intervalui negali viršyti šių ribų:

Variklio galios intervalas P (kW)	Transporto priemonių skaičius
$19 \leq P < 37$	200
$37 \leq P < 75$	150
$75 \leq P < 130$	100
$130 \leq P \leq 560$	50

1.2. III B etapu transporto priemonių gamintojas, pageidaujantis pasinaudoti lankstumo schema, prašo patvirtinimo institucijos leidimo pateikti rinkai žemės ir miškų ūkio transporto priemones pagal atitinkamas nuostatas, nurodytas šiame priede. Žemės ir miškų ūkio transporto priemonių skaičius neturi viršyti ribų, nurodytų 1.2.1 ir 1.2.2 punktuose. Varikliai turi atitikti Direktyvos 97/68/EB 9 straipsnyje nurodytus reikalavimus.

1.2.1. Pagal lankstumo schemą rinkai pateiktų žemės ir miškų ūkio transporto priemonių skaičius kiekvienam variklių galios intervalui turi neviršyti 40 % transporto priemonių gamintojo rinkai pateiktų žemės ir miškų ūkio transporto priemonių su tos kategorijos varikliais metinio skaičiaus (apskaičiuoto pagal vidutinę apyvartą Sąjungos rinkoje per pastaruosius penkerius metus). Jei transporto priemonių gamintojas žemės ir miškų ūkio transporto priemonėmis Sąjungoje prekiaavo mažiau kaip penkerius metus, vidurkis apskaičiuojamas pagal faktinį laikotarpį, kurį transporto priemonių gamintojas prekiaavo žemės ir miškų ūkio transporto priemonėmis Sąjungoje.

1.2.2. Kaip alternatyva 1.2.1 punktui, žemės ir miškų ūkio transporto priemonių, pateiktų rinkai pagal lankstumo schemą, skaičius kiekvienam galios intervalui negali viršyti šių ribų:

Variklio galios intervalas P (kW)	Transporto priemonių skaičius
$19 \leq P < 37$	200
$37 \leq P < 75$	175
$75 \leq P < 130$	250
$130 \leq P \leq 560$	125

- 1.3. Į paraišką patvirtinimo institucijai transporto priemonių gamintojas įtraukia šią informaciją:
- a) ženklų, kurie tvirtinami prie kiekvienos žemės ir miškų ūkio transporto priemonės, kurioje montuojamas pagal lankstumo schemą rinkai pateiktas variklis, pavyzdį. Ženkluose pateikiamas šis tekstas: „Žemės ir miškų ūkio transporto priemonė Nr. ... (transporto priemonių sekos numeris) iš ... (bendras atitinkamo galios intervalo transporto priemonių skaičius) SU VARIKLIU Nr. ..., KURIAM SUTEIKTAS TIPO PATVIRTINIMAS (pvz., pagal Direktyvos 97/68/EB nuostatas arba pripažintas kaip alternatyvus tipo patvirtinimas pagal šio komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2015/96 IV priedą)“;
 - b) papildomo ženklo, tvirtinamo prie variklio su 2.2 skirsnyje nurodytu tekstu, pavyzdį.
- 1.4. Žemės ir miškų ūkio transporto priemonių gamintojas patvirtinimo institucijai pateikia reikiamą informaciją apie lankstumo schemos įgyvendinimą, kurios patvirtinimo institucija gali paprašyti, kad galėtų priimti sprendimą.
- 1.5. Transporto priemonių gamintojas kas dvylika mėnesių teikia ataskaitą patvirtinimo institucijoms kiekvienoje valstybėje narėje, kurioje žemės ir miškų ūkio transporto priemonės teikiamos rinkai įgyvendinant lankstumo schemas, kuriomis jis naudojasi. Ataskaitoje nurodomi suvestiniai duomenys apie žemės ir miškų ūkio transporto priemonių, pateiktų rinkai pagal lankstumo schemą, skaičių, variklio ir transporto priemonės serijos numeriai ir valstybės narės, kuriose transporto priemonė buvo pradėta eksploatuoti. Ši tvarka be jokių išimčių galioja tol, kol vykdoma lankstumo schema.

2. Variklio gamintojo veiksmai

- 2.1. Variklių gamintojas gali pateikti rinkai variklius pagal lankstumo schemą, patvirtintą pagal 1 ir 3 skirsnius.
- 2.2. Tokius variklius gamintojas paženkлина nurodydamas šį tekstą: „Pagal lankstumo schemą rinkai pateiktas variklis“ pagal reikalavimus, nustatytus Direktyvos 97/68/EB XIII priede.

3. Patvirtinimo institucijos veiksmai

Patvirtinimo institucija įvertina prašymo dėl lankstumo schemos ir pridedamų dokumentų turinį. Ji informuoja žemės ir miškų ūkio transporto priemonės gamintoją apie priimtą sprendimą leisti ar neleisti taikyti lankstumo schemą, kaip prašoma.
